

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
बी.ए.भाग ३ सत्र ५ स्वाध्याय प्रश्न
ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. बी.ए. भाग ३ सत्र ५ साठीचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक व इंग्रजी आवश्यक पेपरकरिता एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व सहा पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam Seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यासकेंद्रावर विहित वेळेत स्वतः पोहोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे /कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर तसेच त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाहीत
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील.जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत.
7. स्वाध्याय जमा केलेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित विषयास अनुत्तीर्ण झाल्यास पुन्हा स्वाध्याय जमा करू नये फक्त अनुत्तीर्ण विषयाची लेखी परीक्षा द्यावी.

8. बी.ए.भाग — ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२४—२०२५ पासून सुधारित करण्यात आलेला आहे.त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सदर अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे.सदरचा अभ्यासक्रम www.unishivaji.ac.in या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव : .....

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 3, एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : .....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय : .....

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

B.A Part - III Sem. V Education Assignment Questions

October/November 2025 Exam

बी. ए. भाग — ३ सत्र — ५ शिक्षणशास्त्र स्वाध्याय प्रश्न

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास १० गुण)

बी. ए. भाग ३ करिता प्रवेशित झालेल्या सर्व विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्पेशल विषयाच्या स्वाध्यायाबरोबर इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory) पेपरचे स्वाध्याय जमा करणे अनिवार्य आहे.

बी. ए. भाग ३, सत्र ५ इंग्रजी आवश्यक (English Compulsory)
English for Communication

1) Themes in 'After Twenty Years' by O Henry.

OR

2) Predicament of the girl after losing her parents in 'The Orphan Girl' by Henry Derezio.

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

Paper VII Contemporary Indian Education

- 1) विविधतेच्या पातळ्या उदारणासह वर्णन करा.
किंवा
- 2) 'राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी शिक्षण' यावर टिप लिहा.

- 1) Elaborate the Levels of Diversity with Examples.
OR
  - 2) Write a note on 'Education for National Integration'.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

Paper VIII Educational Evaluation

- 1) शैक्षणिक मूल्यमापनाची संकल्पना व अर्थ मांडा.
किंवा
  - 2) चांगल्या मापन साधनांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 1) State the concept and meaning of Educational Evaluation
OR
  - 2) Explain the Characteristics of a good measuring instrument.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

Paper IX Educational Management

- 1) शैक्षणिक व्यवस्थापनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
किंवा
  - 2) शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या पायऱ्या वर्णन करा.
- 1) Explain the types of Educational Management
OR
  - 2) Elaborate the steps in Educational Planning.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

Paper X Guidance and Counselling

- 1) मार्गदर्शनाचे आधारस्तंभ मांडा.
किंवा
  - 2) समूपदेशनाचे दृष्टिकोन सविस्तरपणे मांडा.
- 1) State the bases of Guidance.
OR
  - 2) Define the approaches of Counselling.
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

Paper XI Educational Thinkers – Oriental and Occidental

- 1) स्वामी विवेकानंदाचे शैक्षणिक विचार स्पष्ट करा.
किंवा
- 2) जॉन ड्यूईच्या मते 'जीवनाचे तत्वज्ञान काय आहे.'

- 1) Explain the Educational Thoughts of Swami Vivekananda.

OR

- 2) According to John Dewey What is the Philosophy of life ?
-

बी. ए. भाग ३ सत्र ५ शिक्षणशास्त्र

- 1) शासकीय माहितीच्या प्रकारावर टिप लिहा.
किंवा
- 2) माहिती संकलनाची तंत्रे स्पष्ट करा.

- 1) Write a note on types of Government Data.

OR

- 2) Explain the techniques of data collection.
-